

Factsheet

LANDELIJK PROFESSIONEEL KADER (LPK)

Het LPK biedt handvatten aan de JGZ-professional om flexibel invulling te geven aan het Basispakket JGZ. De JGZ sluit daardoor beter aan op de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders. Zo biedt de JGZ zorg op maat. Ook geeft het LPK handvatten om het gesprek met gemeenten en samenwerkingspartners aan te gaan over de invulling van het nieuwe Basispakket JGZ. Het LPK is per 1 januari 2016 van kracht en vervangt de Richtlijn Contactmomenten JGZ 0-19.

Deze factsheet is onderdeel van de implementatietoolkit van het Landelijk Professioneel Kader (LPK) en geeft op overzichtelijke wijze informatie over het LPK. De factsheet is bedoeld voor het JGZ-management en kan gebruikt worden bij de gesprekken met gemeenten en samenwerkingspartners.

De (wettelijke) basis van het jeugdstelsel in Nederland: een preventief gezondheidszorgpakket voor alle jeugdigen 0-18 jaar

Basispakket JGZ

Sinds 1 januari 2015 is er een nieuw Basispakket Jeugdgezondheidszorg dat beter aansluit bij wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen. Het nieuwe Basispakket past bij een JGZ die transformeert en met meer flexibiliteit nog betere zorg op maat wil leveren. Het LPK helpt de JGZ-professional en JGZ-organisaties het Basispakket flexibel en op maat vorm te geven en het gesprek hierover aan te gaan met gemeenten en samenwerkingspartners.

Het Basispakket JGZ behelst een pakket aan preventieve jeugdgezondheidszorg waar alle jeugdigen in Nederland tot het 18e jaar recht op hebben. De uitvoering ligt bij JGZ-organisaties, in opdracht van de gemeente. Het LPK geeft per ontwikkelingsfase van een kind aan wanneer JGZ-organisaties onderdelen uit het Basispakket JGZ aanbieden. Tussen 0 en 18 jaar worden diverse ontwikkelingsfasen onderkend, elk met eigen kenmerken en dynamiek. De momenten van contact zoals beschreven in

het LPK sluiten hierop aan, waarbij rekening is gehouden met de uitvoering van onder meer het rijksvaccinatieprogramma en landelijke professionele richtlijnen. Op deze manier ontstaat een doorlopende, samenhangende en onderbouwde zorglijn waarbij de fysieke, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van een kind gemonitord wordt. Uitgangspunt is dat iedere jeugdige het volledige basispakket krijgt aangeboden.

De JGZ heeft als enige partij in de gezondheidszorg vrijwel alle jeugdigen van 0 tot 18 jaar in Nederland in beeld

Zorg op maat

Als het goed gaat met een jeugdige en het gezin, kan van dit schema worden afgeweken. Een belangrijk moment is telkens de overgang naar een volgende ontwikkelingsfase. Dan kijkt een JGZ-professional met ouders van alle jeugdigen terug op de ontwikkeling die hij/zij heeft doorlopen en kijkt vooruit naar de volgende ontwikkelingsfase.

Door vroegtijdig te signaleren, aan te geven wat tot de normale ontwikkeling behoort en de eigen kracht van jeugdigen en gezinnen te versterken, draagt de JGZ bij aan het voorkomen van (grotere) problemen waardoor zwaardere vormen van zorg minder nodig zijn. Zo kunnen jeugdigen en gezinnen snel de juiste ondersteuning en passende zorg krijgen. Zo heeft de jeugdarts, naast de huisarts, ook wettelijke bevoegdheid om rechtstreeks

te verwijzen naar jeugdhulp. JGZ-professionals stemmen met ouders en jongeren de ondersteuningsbehoefte, vorm en frequentie af om zo zorg op maat te bieden. Als het goed gaat met de jeugdige en het gezin, is minder contact mogelijk. Wanneer nodig, kan de JGZ meer ondersteuning bieden. Het LPK sluit hiermee goed aan bij een JGZ die zich steeds vernieuwt op basis van nieuwe inzichten en actuele ontwikkelingen en met meer flexibiliteit zorg op maat biedt.

Om de professional aanknopingspunten te geven bij het terugblikken en vooruitkijken van de verschillende ontwikkelingsfasen met ouders/jongeren, is een ondersteunend schema "Ontwikkelingsaspecten en Omgevingsinteractie" ontwikkeld. Per leeftijdsfase gaat het schema in op de ontwikkelbehoefte van een kind, de interactie met zijn ouders en verdere omgeving. Door met ouders en jongeren in het gesprek gericht te evalueren, kun je bespreken wat er normaliter te verwachten valt en waar je op kunt anticiperen. Zo draagt de JGZ-professional bij aan het normaliseren en ouders en jongeren worden zo nog meer in hun kracht gezet. Essentieel is het besef dat ieder kind uniek is. Het is aan de JGZ-professional om de vertaalslag te maken van de theoretische kennis naar het unieke kind en zijn of haar behoefte en die van de ouders. Zo werkt de JGZ flexibel en op maat.

Collectieve preventie

De JGZ kan bijdragen aan de ambitie van veel gemeenten om samenhang te creëren in het sociale (jeugd)domein. Doordat zij als enige partij binnen de gezondheidszorg vrijwel alle kinderen ziet en hun ontwikkeling monitort, kan zij vanuit haar preventieve rol een verbindende rol vervullen tussen (voor)scholen, huisartsen, wijkteams, fysiotherapeuten, diëtisten etc. enerzijds en specialistische hulp anderzijds. Het is dus belangrijk dat de JGZ goed is ingebed in de leefomgeving van jeugdigen en hun ouders, en onderdeel uitmaakt van de ondersteuningsstructuren van de (voor)scholen c.q. de wijk. Op basis van de individuele informatieverzameling adviseert de JGZ over een collectieve aanpak. Deze informatie wordt, naast overige databronnen, gebruikt voor beleidsontwikkeling op lokaal (bijvoorbeeld gemeente en (voor)scholen) of op regionaal en landelijk niveau.

De JGZ heeft de taak de gezonde en veilige ontwikkeling van jeugdigen te bevorderen en te borgen

Het Nederland Centrum Jeugdgezondheid heeft het LPK ontwikkeld in nauwe samenwerking met de brancheorganisaties Actiz en GGD GHOR Nederland, de beroepsorganisaties AJN, V&VN en NVDA, het ministerie van VWS, de VNG, en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). Vanaf 1 januari 2016 hanteert de Inspectie het LPK als uitgangspunt bij de handhaving van de uitvoering van het Basispakket JGZ.